

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

1. WSPÓŁCZESNA GOSPODARKA ŚWIATOWA.

JEJ ISTOTA I STRUKTURA	13
1.1. Pojęcie gospodarki światowej	13
1.2. Podmioty współczesnej gospodarki światowej	14
1.2.1. Przedsiębiorstwa narodowe (krajowe)	14
1.2.2. Korporacje międzynarodowe (transnarodowe, wielonarodowe) ...	16
1.2.3. Gospodarki narodowe	18
1.2.4. Międzynarodowe ugrupowania integracyjne	20
1.2.5. Międzynarodowe organizacje gospodarcze	21
1.3. Regionalna struktura współczesnej gospodarki światowej	22
1.4. Gospodarka światowa a gospodarka globalna	26

2. MIĘDZYNARODOWY

HANDEL TOWAROWY	30
2.1. Przesłanki rozwoju międzynarodowej wymiany towarowej	30
2.2. Czynniki zmian strukturalnych we współczesnej międzynarodowej wymianie towarowej	38
2.3. Kierunki przemian w strukturze współczesnej międzynarodowej wymiany towarowej	42
2.4. Organizacja i funkcjonowanie międzynarodowych rynków towarowych	47

3. MIĘDZYNARODOWY

HANDEL USŁUGAMI	57
3.1. Usługi w handlu międzynarodowym. Pojęcie i specyfika międzynarodowej wymiany usług	57

3.2.	Struktura współczesnego handlu usługami. Kierunki i czynniki zmian	60
------	--	----

4. KSZTAŁTOWANIE SIĘ CEN

	WE WSPÓŁCZESNYM HANDLU ŚWIATOWYM	69
4.1.	Pojęcie ceny światowej	69
4.2.	Wzajemne zależności cen i dochodów oraz popytu i podaży na rynku towarów i usług	70
4.3.	Krótkookresowe zmiany cen na rynku światowym	72
4.4.	Długookresowe zmiany cen na rynku światowym	76
4.5.	Obecne kierunki zmian cen światowych	80

5. ZAGRANICZNA I MIĘDZYNARODOWA

	POLITYKA HANDLOWA	86
5.1.	Istota, cele i narzędzia zagranicznej polityki handlowej	86
5.2.	Wybrane narzędzia zagranicznej polityki handlowej we współczesnej gospodarce światowej	89
5.3.	Liberalizacja handlu międzynarodowego w ramach GATT/WTO	94
5.4.	Współczesna międzynarodowa polityka handlowa	97

6. MIĘDZYNARODOWE PRZEPŁYWY KAPITAŁOWE

	WE WSPÓŁCZESNEJ GOSPODARCE ŚWIATOWEJ	102
6.1.	Pojęcie, istota i formy międzynarodowych przepływów kapitałowych	102
6.2.	Międzynarodowe przepływy kapitałów ze źródeł prywatnych. Rys historyczny	104
6.3.	Znaczenie bezpośrednich inwestycji zagranicznych we współczesnej gospodarce światowej	108
6.3.1.	Pojęcie, istota i determinanty bezpośrednich inwestycji zagranicznych	108
6.3.2.	Rozmiary i struktura międzynarodowych przepływów kapitałowych w formie BIZ po roku 1980. Przyczyny zmian	110
6.3.3.	Korporacje transnarodowe w globalnych przepływach BIZ	113
6.3.4.	Rola BIZ w rozwoju gospodarczym krajów rozwijających się ...	116
6.4.	Międzynarodowe przepływy kapitału w formie inwestycji portfelowych	118
6.5.	Międzynarodowe przepływy kapitału w formie innej niż BIZ i inwestycje portfelowe	120
6.6.	Kryzysy walutowe jako jedno z zagrożeń związanych z otwieraniem się krajów na międzynarodowe przepływy kapitałów prywatnych	121

6.7.	Międzynarodowy wywóz kapitałów ze źródeł publicznych. Znaczenie oficjalnej pomocy na rzecz rozwoju we współczesnej gospodarce światowej	123
------	---	-----

7. MIGRACJA ZASOBÓW PRACY

W SKALI MIĘDZYNARODOWEJ 129

7.1.	Pojęcie międzynarodowej migracji	129
7.2.	Przyczyny i skutki migracji	131
7.3.	Bariery migracji	139
7.4.	Główne kierunki międzynarodowej migracji ekonomicznej	139

8. MIĘDZYNARODOWY TRANSFER TECHNOLOGII

I WIEDZY NAUKOWO-TECHNICZNEJ 147

8.1.	Technologia i myśl naukowo-techniczna jako przedmiot transferu w skali międzynarodowej	147
8.2.	Gospodarka oparta na wiedzy	155

9. WSPÓŁCZESNY MIĘDZYNARODOWY

SYSTEM WALUTOWY 162

9.1.	Istota i rodzaje kursów walutowych	162
9.2.	Pojęcie i ewolucja międzynarodowego systemu walutowego	166
9.3.	Waluty międzynarodowe	175
9.4.	Wymienialność walut	176
9.5.	Międzynarodowy rynek walutowy	178
9.5.1.	Tradycyjny rynek walutowy	178
9.5.2.	Nowy rynek walutowy	179
9.5.3.	Rynek eurowalutowy	181
9.6.	Rozwój współpracy walutowej krajów Europy Zachodniej	182
9.6.1.	Geneza współpracy walutowej	182
9.6.2.	Wprowadzenie wspólnej waluty	184
9.6.3.	Perspektywy rozszerzenia strefy euro	185

10. WSPÓŁCZESNY MIĘDZYNARODOWY

RYNEK FINANSOWY 191

10.1.	Pojęcie i ewolucja współczesnego międzynarodowego rynku finansowego	191
10.2.	Podział rynków finansowych	193
10.3.	Segmenty międzynarodowego rynku finansowego	194
10.3.1.	Międzynarodowy rynek pieniężny	194

10.3.2. Międzynarodowy rynek kapitałowy	194
10.3.3. Międzynarodowy rynek depozytowo-kredytowy	195
10.3.4. Międzynarodowy rynek pochodnych instrumentów finansowych (derivatów)	197
10.4. Eurorynki finansowe	199
10.5. Uczestnicy międzynarodowego rynku finansowego	202
10.6. Międzynarodowe centra finansowe	203

11. WAHANIA KONIUNKTURALNE

WE WSPÓŁCZESNEJ GOSPODARCE ŚWIATOWEJ	208
11.1. Cykle koniunkturalne: klasyczny i współczesny. Cechy morfologiczne	208
11.2. Przyczyny deformacji cykliczności we współczesnym cyklu koniunkturalnym	211
11.3. Tendencje wahań koniunkturalnych we współczesnej gospodarce światowej	213

12. PROCESY MIĘDZYNARODOWEJ

INTEGRACJI GOSPODARCZEJ I ICH ZNACZENIE	
DLA WSPÓŁCZESNEJ GOSPODARKI ŚWIATOWEJ	222
12.1. Kierunki ewolucji regionalnej integracji ekonomicznej na przełomie wieków XX i XXI	222
12.2. Regionalna integracja ekonomiczna a konkurencyjność	229

13. GLOBALIZACJA WE WSPÓŁCZESNEJ

GOSPODARCE ŚWIATOWEJ I JEJ SKUTKI	236
13.1. Geneza, pojęcie i definicja globalizacji	236
13.2. Efekty globalizacji	241
13.3. Rola państwa w globalizującej się gospodarce światowej	244

14. PROBLEMY GLOBALNE

WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA	248
14.1. Pojęcie i cechy problemów globalnych	248
14.2. Zadłużenie zagraniczne. Przyczyny, skutki i rozmiary	251
14.3. Pozostałe problemy globalne i możliwości ich przezwyciężenia ...	260
14.3.1. Problem wyczerpalności surowców naturalnych	262
14.3.2. Ekologiczne następstwa działalności gospodarczej człowieka	264
14.3.3. Problemy demograficzne współczesnego świata	267
14.3.4. Głód jako problem globalny	269

ANEKSY

MIĘDZYNARODOWE ORGANIZACJE

I UGRUPOWANIA GOSPODARCZE WYWIERAJĄCE

NAJWIĘKSZY WPŁYW NA WSPÓŁCZESNĄ

GOSPODARKĘ ŚWIATOWĄ I JEJ FUNKCJONOWANIE . . . 274

Aneks A. Układ Ogólny w Sprawie Taryf Celnych i Handlu/Światowa Organizacja Handlu (GATT/WTO)	274
Aneks B. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW)	281
Aneks C. Grupa Banku Światowego	290
Aneks D. Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC) . . .	302
Aneks E. Unia Europejska (UE)	306
Aneks F. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	309
 Bibliografia	 316